

КАД ЈЕ РЕЗЕРВА ГЛАВНИ ИГРАЧ

У Србији Народна скупштина без проблема одобрава Влади сваку тражену измену годишњег буџета, кроз ребаланс. И поред тога, веома значајан део буџета мења намену и корисника, а да се посланици о томе уопште не изјашњавају. За то се користе трансфери са програма које је Скупштина одобрила у текућу буџетску резерву, а затим из буџетске резерве, по одлуци Владе, за неке друге намене, које стварно или наводно нису могле бити иницијално планиране.

Закон о буџетском систему ову дискрецију Владе ограничава на 4% прихода републичког буџета. Може се очекивати да ће у 2024. на тај начин бити прерасподељено око 81.94 милијаде динара (око 700 милиона евра).

Некада је на овај начин Влада могла да троши само 1,5% буџета, од 2011. 2%, у 2015. 2,5%, да би у 2016. граница била подигнута да садашњих 4%.

Влада користи буџетску резерву у великом обиму, па је преко буџетске резерве од 2018. до 2023. укупно преусмерено најмање 2,6 милијарди евра буџетских средстава.

Како се користи буџетска резерва знају само претплатници „Службеног гласника“, јер та решења не објављују ни Министарство финансија, ни Влада, па ни они не у целости. Не објављују се одлуке које носе ознаку поверљивости. Из оног што се објави често се не може закључити о чему је заправо реч. Најзад, Влада не објављује критеријуме на основу којих доноси одлуке о трансферима, нити доставља те информације по захтевима за приступ информацијама.

Текућа буџетска резерва у периоду 2018-2023.

Година	Укупна употреба резерве (у милијардама динара)	Приходи буџетске године (у милијардама динара)	% употребе резерве у односу на приходе
2018.	46,8	1.178,4	3,97
2019.	34,7	1.292,6	2,69
2020.	55,9	1.291,4	4,33
2021.	33,5	1.488,5	2,25
2022.	72,3	1.709,5	4,23
2023.	68,6	1.904,0	3,60
2018-2023	311,8	8.864,4	3,51

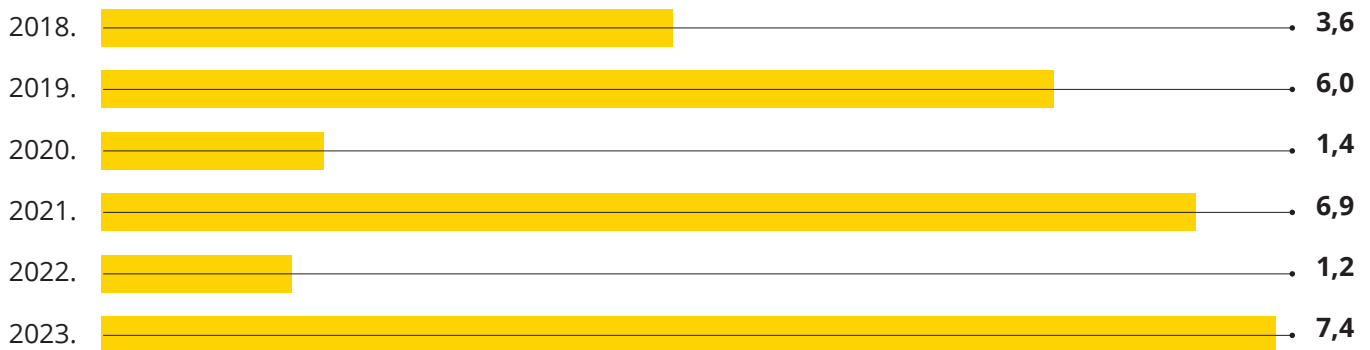
Извор: Фискални савет „Текућа буџетска резерва и ребаланс у Србији: Актуелни изазови и потребна унапређења“, 2024, табела 1.

Текућа буџетска резерва користи се за социјална давања, финансирање нових политика (преко 46 милијарди динара), инфраструктурних пројеката. Постоји сумња да је значајан део буџетске резерве искоришћен за намене које су могле бити планиране унапред – локалне самоуправе, верске и спортске организације. Градовима и општинама је у периоду 2018-2023. из текуће резерве додељено укупно око 43 милијарди динара. Разлози најчешће нису образложени, а поготово не зашто неке општине добијају ванредну буџетску помоћ (поред редовних трансфера), а друге не.

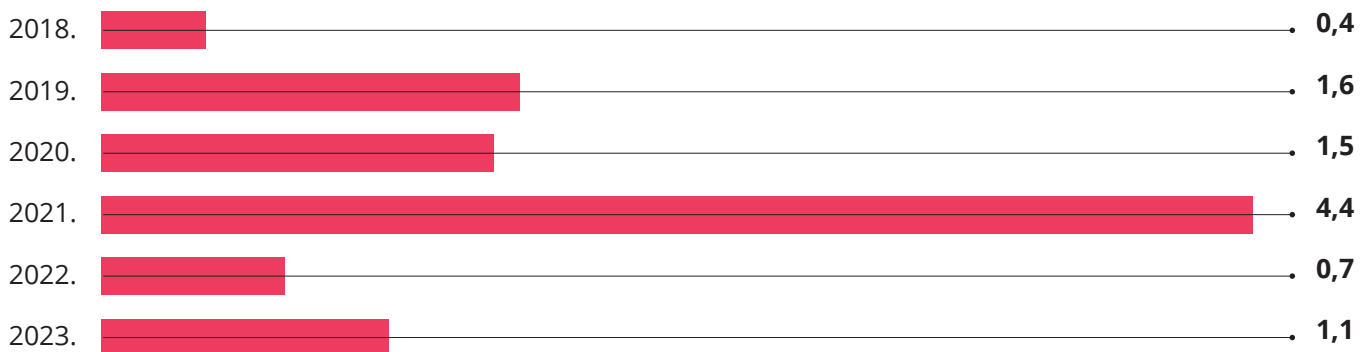
ДАВАЊА ИЗ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

ЛОКАЛНИМ САМОУПРАВАМА

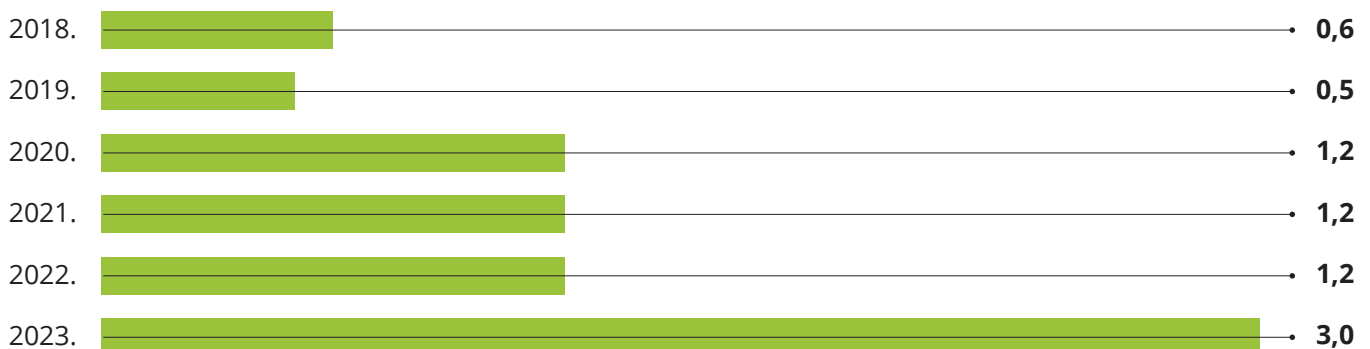
ДАВАЊА ИЗ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

ВЕРСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

ДАВАЊА ИЗ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ

СПОРТСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Износи су у милијардама динара

Извор: Фискални савет „Текућа буџетска резерва и ребаланс у Србији: Актуелни изазови и потребна унапређења“, 2024, табела 2.

Посматрано по корисницима, највише средстава из резерве добили су Фудбалски савез – 1,8 милијарди динара, Кошаркашки и Тениски савез – приближно по 850 милијарди динара, као и Олимпијски комитет - 540 милијарди динара.

Од укупних трансфера локалу преко текуће резерве приближно трећина средстава била је намењена Београду, а далеко мање осталим највећим градовима (Ниш, Нови Сад, Крагујевац). Посматрано по појединачним градовима и општинама, убедљиво највећи добитник средстава преко текуће буџетске резерве у периоду 2018-2023. био је Град Београд – укупно преко 9 милијарди динара.

ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

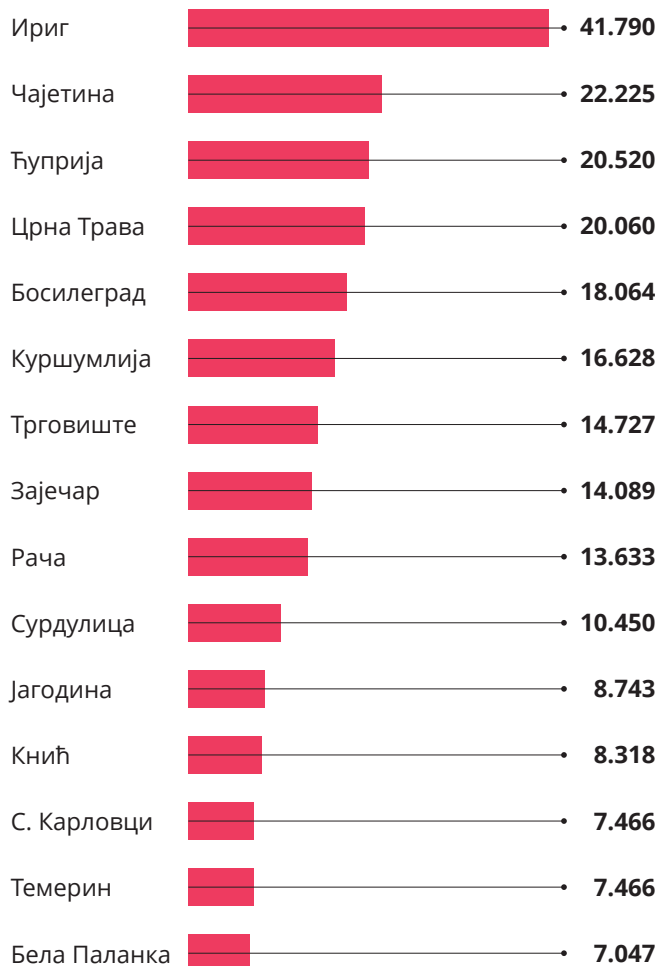
КОЈЕ СУ ИЗ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ ДОБИЛЕ НАЈВЕЋЕ:

АПСОЛУТНЕ ИЗНОСЕ (2018-2023)

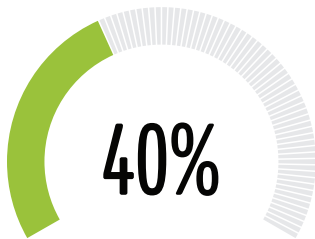

Републички просек - 156.751.793

ПО БРОЈУ СТАНОВНИКА (2018-2023)

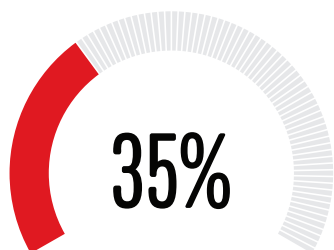
Републички просек - 3.814

КРОЗ ПОВЕРЉИВА РЕШЕЊА ДЕЛИ СЕ СКОРО 40% УКУПНО КОРИШЋЕНЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ!

ПРЕГЛЕД ПОВЕРЉИВЕ УПОТРЕБЕ БУЏЕТСКЕ РЕЗЕРВЕ ПО НАЈВЕЋИМ И НАЈЧЕШЋИМ КОРИСНИЦИМА, 2018-2022

Безбедносни сектор

30 милијарди динара
(49 решења)

Од тога:

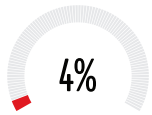
Министарство одбране

24 милијарде динара
(6 решења)

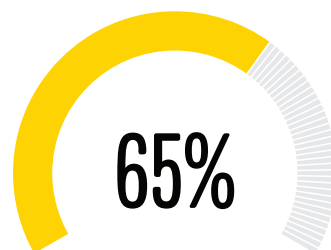
Министарство унутрашњих послова

2,7 милијарди динара
(5 решења)

Безбедносно информативна агенција

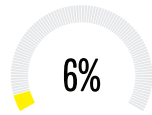
3,3 милијарди динара
(38 решења)

Остали буџетски корисници

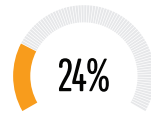
55,1 милијарди динара
(109 решења)

Од тога:

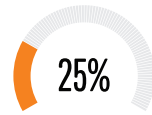
Генерални секретаријат Владе

5,7 милијарди динара
(53 решења)

Министарство финансија

23,9 милијарди динара
(5 решења)

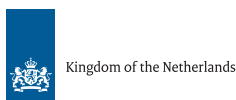

Остали

25,6 милијарди динара
(51 решења)

Напомена: проценти се односе на потрошњу новца

Извор: Фискални савет „Текућа буџетска резерва и ребаланс у Србији: Актуелни изазови и потребна унапређења“, 2024, табела 4.

Пројекат „Спасовање јавних ресурса – Брод који цури“ подржан је од стране Министарства спољних послова Краљевине Холандије у оквиру програма МАТРА. За ставове изнете у инфографику одговорна је једино Транспарентност Србија и не може се ни у ком случају сматрати да они одражавају ставове Министарства спољних послова Краљевине Холандије.

www.transparentnost.org.rs

TransparencySer

Transparentnost.Srbija